

Certifikácia FSC – Lesy SR, š.p., OZ Tribeč

Vypracované na základe poskytnutej GIS vrstvy od certifikovaného subjektu (Lesy SR) z 25.4.2022. Dotknuté LC: Horná Ves, Jedľové Kostolany, Jelenec, Kamenec pod Vtáčnikom, Hrušov, Skýcov, Nitrianska Streda, Partizánske, Topoľčianky a Žitavany, Zobor, Banská Štiavnica I., Banská Štiavnica II., Brod, Jedľové Kostolany, Lesy Kozelník, Lutilla, Nová Baňa, Obecné lesy Banská Belá, Projekt Prochot I., Šášov, Žarnovica, Zdáňa, Žiar

Výmera lesných porastov podľa GIS: **71354,89 ha**

Kategórie lesov s vysokým spoločenským významom (ďalej len „LVSV“):

- 1.1 Chránené územia
- 1.2 Územia s výskytom vzácnych, ohrozených a zriedkavých druhov
- 1.3 Územia s výskytom endemických druhov
- 1.4 Územia dôležité z pohľadu významnej sezónnej koncentrácie druhov
- 3.1 Územia s výskytom zriedkavých, vzácnych a zriedkavých biotopov
- 3.2 Pralesy a prírodné lesy s charakterom pralesa
- 3.3 Lesy s významným prirodzeným výskytom tisa obyčajného
- 4.1 Lesy s významnou pôdochrannou funkciou
- 4.2 Lesy s významnou hydrickou funkciou
- 5.1 Lesy s významnou vodochrannou funkciou pre miestne komunity
- 6.1 Lesy s preferenciou zdravotno-hygienického využívania
- 6.2 Lesy s preferenciou rekreačného využívania
- 6.3 Historicky, kultúrne a nábožensky významné územia

Kategórie LVSV boli identifikované v zmysle publikácie Lesy s veľkým spoločenským významom – príručka pre identifikáciu, obhospodarovanie a monitoring. Prípadné modifikácie metodiky sú uvedené v príslušnej kategórii LVSV. A-projekt n.o., 2010 (ďalej len „príručka“). Príručka je dostupná aj v elektronickej forme na internete.

1.1 Chránené územia

Maloplošne chránené územia zaberajú **720,32 ha**, čo predstavuje **1,01 %** certifikovanej plochy. Zoznam maloplošne chránených území v jednotlivých lesných celkoch, vrátane konkrétnych JPRL je uvedený v prílohe. Často sa stáva, že maloplošne chránené územie zasahuje do lesného porastu len časťou, v takom prípade je braná celá JPRL ako súčasť chráneného územia. V praxi sú totiž hospodárske opatrenia definované pre celú JPRL, takže napr. pokyn „bez zásahu“ je platný pre celú JPRL a nie len pre nejakú jej časť.

PR Lupka, neskory jarny aspekt, napadny chránený druh *Dictamnus albus*, JPRL č. 332A, LC Zobor

MCHU	LC	SOP	plocha/ha
NPR Hrdovická	Nitrianska Streda	4	23,63
NPR Veľká skala	Kamenec pod Vtáčnikom	5	49,16
NPR Vtáčnik	Kamenec pod Vtáčnikom	5	54,63
PR Dobrotínske skaly	Horná Ves	5	3,29
PR Chynorienský luh	Partizánske	4	46,26
PR Kovarská hôrka	Nitrianska Streda	4	3,93
PR Lupka	Zobor	4	9,87
PR Makovište	Kamenec pod Vtáčnikom	5	30,21
PR Sokolec	Jedľové Kostolany, Hrušov	5	64,83
PR Solčiansky háj	Nitrianska Streda	4	7,37
PR Žibrica	Zobor	3, 4	38,88
NPR Kašivárová	ŽARNOVICA		49,10
NPR Mláčik	ŽIAR		66,04
NPR Vtáčnik	BROD		154,39
PR Biely kameň	ŽIAR		5,44
PR Bralce	ŠÁŠOV		13,54
PR Kamenný jarok			35,36
	BANSKÁ ŠTIAVNICA II.		3,79
	ŠÁŠOV		31,57
PR Kojatín	ŽARNOVICA		61,54
PR Sokolec	BROD		2,85
Celkový súčet			720,32

1.2 Územia s výskytom vzácnych, ohrozených a zriedkavých druhov

Výskyt vzácnych, ohrozených a zriedkavých druhov bol extrahovaný z databáz výskytov a monitoringu druhov. V záujmovom území bol zaznamenaný výskyt orchideí, predovšetkým rody *Cephalanthera* a *Epipactis*. Výskyt týchto druhov je často bodového charakteru, preto nemá zmysel uvádzať súhrnnú výmeru JPRL. Bezstavovce v porastoch boli identifikované na základe databázových výskytov a extrapoláciou na vhodné porasty z hľadiska veku a drevinového zloženia, pričom primárne boli brané do úvahy ochranné lesy, ktoré sú často dlhodobu ponechávané v bezzásahovom režime, z čoho vyplýva predpoklad výskytu stojaceho i ležiaceho mŕtveho dreva vhodných dimenzií. Celková výmera porastov s výskytom bezstavovcov je **8339,80 ha – 11,69 %** z celkovej porastovej plochy.

1.3 Územia s výskytom endemických druhov

Endemické druhy sú zahrnuté v atribútovej tabuľke vrstvy v stĺpci LSVV_1_2B, teda pre potreby tejto práce sú brané do úvahy ako súčasť kategórie 1.2.

1.4 Územia dôležité z pohľadu významnej sezónnej koncentrácie druhov

Z dostupných údajov sa nepodarilo identifikovať túto subkategóriu LSVV v certifikovanom území.

3.1 Územia s výskytom zriedkavých, vzácnych a ohrozených biotopov

V certifikovanom území sa vyskytujú tieto zriedkavé lesné biotopy (v zmysle príručky):

Ls1.2 Dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy (kód NATURA 91F0)

Ls1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy (kód NATURA 91E0)*

Ls3.1 Teplomilné submediteránne dubové lesy (kód NATURA 91H0)*

Ls3.3 Dubové nátržnikové lesy (kód NATURA 91I0)*

Ls3.5.1 Sucho- a kyslomilné dubové lesy

Ls3.5.2 Sucho- a kyslomilné dubové lesy (kód NATURA 91I0)*

Ls4 Lipovo-javorovo sutinové lesy (kód NATURA 9180)*

Pozn. hviezdikou sú označené prioritné typy európsky významných biotopov

Interiér lesného biotopu Ls3.3Dubové nátržníkové lesy v pohorí Tribeč.

Štrbinová vegetácia a mŕtve drevo v okolí vrcholu Veľký Lysec, mimo porastovej plochy (LC Jelenec).

Na južných svahoch Zoborských vrchov (LC Zobor) sa nachádzajú biotopy Ls3.1.

Vzácne, ohrozené a zriedkavé lesné biotopy boli identifikované na výmere **6727,16 ha**, čo je **9,43 %** z celkovej výmery certifikovaných lesov. V skutočnosti ide o výmeru lesných porastov, zriedkavé lesné biotopy sa nachádzajú v lesných porastoch prevažne len menšou časťou (zvyčajne sa nevyskytujú na celej ploche JPRL) a teda majú nižšiu výmeru. Biotopy boli identifikované podľa poslednej metodiky na mapovanie lesných biotopov (Mapovanie lesných biotopov, Metodický pokyn, ŠOP SR, 2013, dostupné online). Identifikácia lesných biotopov bola realizovaná prekryvaním typologických máp (s prevodom lesných typov na potencionálne lesné biotopy) a vrstvy JPRL s drevinovým zložením v prostredí GIS. Aktuálne drevinové zloženie porastu musí pri procese identifikácie zodpovedať rámcovému prirodzenému drevinovému zloženiu lesného biotopu. Využitá bola taktiež aktuálna ortofotomapa. Následne boli niektoré polygóny verifikované terénnou pochôdzkou.

Pre lesný biotop Ls4 bola mierne upravená metodika mapovania biotopov. Lesný biotop Ls4 bol identifikovaný vtedy, ak drevinové zloženie obsahovalo aj ľubovoľnú prímes cenných listnáčov (javor horský, javor mliečny, lipy, jaseň štíhly a brest horský). V zmysle pôvodnej metodiky stačí, ak drevinové zloženie obsahovalo napríklad 100 % zastúpenie buka (samozrejme, za predpokladu výskytu vhodného lesného typu v poraste). Modifikácia bola nutná na základe terénnych prieskumov (aj v iných lokalitách v rámci SR), kedy z typologického hľadiska išlo skôr o tzv. medzirad B/C (niečo ako nitrofilná bučina, skeletnatejšia bučina a podobne), ako o typické sutinové lesy.

Biotop/LC	plocha/ha
Ls1.2	46,50
PARTIZÁNSKE	46,26
ŽARNOVICA	0,24
Ls1.3	150,31
JEDĽOVÉ KOSTOĽANY	0,32
JELENEC	10,22
KAMENEC POD VTÁČNIKOM	22,55
PARTIZÁNSKE	0,75
BROD	0,83
LESY KOZELNÍK	16,73
ŠÁŠOV	6,98
ŽARNOVICA	79,52
ŽIAR	12,40
Ls3.1	859,27
HORNÁ VES	53,06
LESNÝ CELOK SKÝCOV	37,28
NITRIANSKA STREDA	45,13
PARTIZÁNSKE	441,12
ZOBOR	131,39
LESY KOZELNÍK	10,55
NOVÁ BAŇA	29,90
ŠÁŠOV	1,43
ŽARNOVICA	72,59
ŽIAR	36,83
Ls3.1, Ls3.51, Ls3.52	28,35
NITRIANSKA STREDA	15,52
PARTIZÁNSKE	12,82
Ls3.1, Ls4	18,95
BROD	6,28
ŽARNOVICA	12,67
Ls3.3	587,18
JELENEC	329,34
KAMENEC POD VTÁČNIKOM	64,03
LESNÝ CELOK HRUŠOV	22,38
NITRIANSKA STREDA	15,01
TOPOĽČIANKY A ŽITAVANY	119,24
ZOBOR	14,77
LESY KOZELNÍK	6,46
NOVÁ BAŇA	15,95
Ls3.51	1691,15
HORNÁ VES	43,79
JEDĽOVÉ KOSTOĽANY	79,86
JELENEC	139,51
LESNÝ CELOK HRUŠOV	81,23
LESNÝ CELOK SKÝCOV	138,78
NITRIANSKA STREDA	772,79
PARTIZÁNSKE	58,18
TOPOĽČIANKY A ŽITAVANY	124,52
ZOBOR	92,03
LESY KOZELNÍK	38,11

NOVÁ BAŇA	17,28
ŠÁŠOV	21,12
ŽARNOVICA	37,93
ŽIAR	46,01
Ls3.51, Ls3.52	324,30
HORNÁ VES	33,63
JELENEC	35,84
LESNÝ CELOK HRUŠOV	16,81
LESNÝ CELOK SKÝCOV	67,92
NITRIANSKA STREDA	121,78
PARTIZÁNSKE	34,88
TOPOLČIANKY A ŽITAVANY	12,59
ZOBOR	0,84
Ls3.52	413,03
HORNÁ VES	7,73
JEDĽOVÉ KOSTOĽANY	5,88
JELENEC	11,67
LESNÝ CELOK HRUŠOV	27,37
LESNÝ CELOK SKÝCOV	95,06
NITRIANSKA STREDA	118,21
PARTIZÁNSKE	86,18
TOPOLČIANKY A ŽITAVANY	49,38
ZOBOR	11,54
Ls3.52, Ls4	19,19
JELENEC	6,90
ZOBOR	12,30
Ls4	2589,02
HORNÁ VES	40,86
JEDĽOVÉ KOSTOĽANY	2,91
JELENEC	75,73
KAMENEC POD VTÁČNIKOM	430,51
LESNÝ CELOK HRUŠOV	26,99
NITRIANSKA STREDA	174,57
PARTIZÁNSKE	80,85
TOPOLČIANKY A ŽITAVANY	70,85
ZOBOR	89,65
BANSKÁ ŠTIAVNICA II.	7,19
BROD	225,78
LESY KOZELNÍK	26,48
NOVÁ BAŇA	39,16
OBEČNÉ LESY BANSKÁ BELÁ	0,67
ŠÁŠOV	268,20
ŽARNOVICA	473,96
ŽIAR	554,67
Celkový súčet	6727,16

3.2 Pralesy a prírodné lesy s charakterom pralesa

V zmysle použitej metodiky na identifikáciu jednotlivých LVSV, sa táto podkategória v záujmovom území nachádza na **753,44 ha – 1,06 %** plochy, bližšie informácie sa nachádzajú nižšie v tabuľke a v prílohe. Podkladom boli informácie (digitálna vrstva) z www.pralesy.sk.

Lesný celok	prales	výmera ha
BROD		70,28
	Vtáčnik	70,28
LESY KOZELNÍK		60,00
	Balov grúň	46,90
	Brdo	13,10
ŠÁŠOV		98,84
	Brveno	18,32
	Demian	34,47
	Suť	46,05
ŽARNOVICA		280,76
	Drastvica	178,25
	Kašivárová	34,77
	Kojatín	61,54
	Kolienec	6,20
ŽIAR		151,76
	Biely kameň	5,44
	Dolný chlm	53,21
	Klzký vrch	38,49
	Sekaniny	20,19
	Snoža	11,34
	Vtáčnik	23,11
Kamenec pod Vtáčnikom	Veľká skala	91,78
	Vtáčnik	54,63
	Veľká skala	37,15
Celkový súčet		753,44

3.3 Lesy s významným prirodzeným výskytom tisa obyčajného

Výskyt tisa obyčajného bol identifikovaný z údajov biomonitoringu (www.biomonitoring.sk). Výskyt tisa bol zaznamenaný v LC Žiar, LC Šášov a LC Brod o výmere **69,37 ha**.

4.1 Lesy s významnou pôdoochrannou funkciou

Táto kategória bola identifikovaná v zmysle príručky pomocou údajov z platných PSL pre dotknuté lesné celky. Lesy s významnou pôdoochrannou funkciou boli identifikované na výmere **9316,62 ha**, čo je **13,06 %** z celkovej výmery certifikovaných lesov. Bližšie údaje o konkrétnych JPRL, výmerách a manažmentoch sú uvedené v prílohe.

4.2 Lesy s významnou hydrickou funkciou

Táto kategória bola identifikovaná v zmysle príručky pomocou údajov z platných PSL pre dotknuté lesné celky. Lesy s významnou hydrickou funkciou boli identifikované na výmere **309,99 ha**, čo je **0,43 %** z celkovej výmery certifikovaných lesov. Bližšie údaje o konkrétnych JPRL, výmerách a manažmentoch sú uvedené v prílohe.

5.1 Lesy s významnou vodoochrannou funkciou pre miestne komunity

Pri tejto kategórii LSVS bola použitá modifikácia metodiky. Poľa metodiky sa za LSVS považujú lesy v ochranných pásmach vodárenských zdrojov I. a II. stupňa, ktoré boli vyhlásené za lesy osobitného určenia. V praxi sa však tieto lesy málokedy vyhlasujú za lesy osobitného určenia, takže do úvahy boli brané všetky lesy spadajúce do ochranných pásiem vodárenských zdrojov I. a II. stupňa. Táto kategória bola identifikovaná pomocou údajov z platných PSL pre dotknuté lesné celky. Lesy s významnou vodoochrannou funkciou pre miestne komunity boli identifikované na výmere **5192,23 ha**, čo je **7,28 %** z celkovej výmery certifikovaných lesov. Bližšie údaje o konkrétnych JPRL, výmerách a manažmentoch sú uvedené v prílohe.

6.1 Lesy s preferenciou zdravotno-hygienického využívania

Táto podkategória LSVS sa v zmysle metodiky (príručky) v záujmovom území nenachádza.

6.2 Lesy s preferenciou rekreačného využívania

Táto kategória bola identifikovaná pomocou údajov z platných PSL pre dotknuté lesné celky – lesné porasty kategorizované ako lesy osobitného určenia, subkategórie c) rekreačné lesy. V záujmovom území je kategorizovaná ako rekreačný les iba JPRL č. 1321 (LC Topoľčianky a Žitavany) o výmere **46,78 ha – 0,07 %**.

6.3 Historicky, kultúrne a nábožensky významné územia

Prírodné pamiatky a chránené areály v záujmovom území sú uvedené v tabuľke nižšie, ich celková výmera je 169,63 ha. V zmysle použitej metodiky na identifikáciu LSVS (príručky) sa v záujmovom území (na porastovej ploche - JPRL) nenachádzajú chránené stromy. V záujmovom území boli identifikované aj pamätne miesta a kalvária, dokopy s PP a CHA je to **215,33 ha**, čo je **0,30 %** z certifikovanej plochy.

Referenčné plochy:

Spolu: 4540,86 ha, teda **6,36 % z celkovej plochy certifikovaných lesov**. Referenčné plochy sú primárne maloplošne chránené územia (LSVS 1.1) s piatym stupňom ochrany prírody, ďalej je to prienik kategórii LSVS 3.1 (výskyt zriedkavých lesných biotopov), LSVS 1.2 a ochranných lesov v ktorých nebola plánovaná žiadna (resp. minimálna) ťažba. Referenčné plochy v režime bez zásahu sú v digitálnej vrstve v atribútovej tabuľke v stĺpci Refer_ploc kódované číslom 1.

Výhľadové referenčné plochy – 2782,19 ha, čo je **3,90 %** územia, Výhľadové referenčné plochy sú v digitálnej vrstve v atribútovej tabuľke v stĺpci Refer_ploc kódované číslom 2. Tieto porasty nemusia byť striktné bez zásahu, je tu prípustný „jemný“ manažment (prírode blízky), ktorý by mal smerovať k zlepšeniu stavu porastov a smerovať k stavu prirodzených/prírodných lesov.

Referenčné plochy a Výhľadové referenčné plochy spolu – **7323,05 ha**, predstavujú **10,26 % z celkovej plochy certifikovaných lesov**.

Jednotlivé kategórie LSVS a referenčné plochy boli prejednané so subjektom v sídle OZ.

LSVS spolu – 31691,04 ha

lesné porasty, v ktorých bola identifikovaná aspoň jedna kategória LSVS. JPRL sa môžu nachádzať súčasne vo viacerých kategóriách LSVS.

Príloha: tabuľka LSVS pre jednotlivé LC v elektronickej podobe

Vypracoval: Ing. Jurík